

Вищевикладене підтверджує нашу гіпотезу, що проблема домашнього насильства в сім'ї в Україні є актуальною і мало дослідженою проблемою, а дослідники які її вивчають, розглядають домашнє насильство поки що фрагментарно, в межах предмету власного дослідження.

Література:

1. Голіна В. В. Попередження злочинності : лекція. Харків : Нац. юрид. акад. України, 1994. 48 с. С. 21.
2. Шакун В. І. Урбанізація і злочинність. Київ : Атіка, 1996. 93 с. С. 17.
3. Кузнецов М. Г. Кримінологічні засади запобігання домашньому насильству. *Право і суспільство*. 2019. № 4. С. 297–303. С. 299.

ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Волкова В. М.

аспірантка

Науково-дослідного фінансового інституту

Державної навчально-наукової установи

«Академія фінансового управління»,

м. Київ, Україна,

Голова ГО «Зупинити насильство»

Кривошапка Є. А.

капітан поліції,

начальник відділення зв'язків з громадськістю

батальйону патрульної поліції в м. Кременчук

управління патрульної поліції в Полтавський обл.

Департаменту патрульної поліції,

м. Кременчук, Україна

Ще до повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 року домашнє насильство було одним із найбільших порушень прав людини. Війна, як і будь-яка екстремальна ситуація, загострює проблеми людей, які були й до цього. У міру того, як війна триває, кількість постраждалих від домашнього насильства зростатиме, що вплине на добробут жінок, їхнє сексуальне та

репродуктивне здоров'я, психічне здоров'я, здатність брати участь та лідувати у відновленні нашого суспільства та економіки.

Актуальність теми зумовлена підвищенням ризику росту домашнього насильства в суспільстві в період війни через стреси, розриви соціальних і захисних зв'язків, втрату доходу та обмежений доступ до послуг та інформації.

Домашнє насильство під час війни – поширене явище, яке стає ще більш небезпечним, ніж у мирний час. Людям, які зазнали такого насильства складніше знайти вихід – вони часто обмежені у пересуванні та ще більше залежать від кривдників фізично та матеріально.

Запобіганню проявам домашнього насильства покликані низка державних та громадських інститутів, в тому числі Міністерство соціальної політики, уповноважені підрозділи Національної поліції України, органи прокуратури та місцеві суди.

В умовах війни вразливі групи жінок та чоловіків, стикаються з наступними проблемами: неможливістю отримати вчасно повну інформацію, зв'язатися зі службами екстреної допомоги, отримати повну медичну, правову та соціальну допомогу. Однією з найгостріших проблем, у більшості регіонах України, є відсутність притулків для постраждалих та створених умов для життя без насильства.

Одним з ефективних напрямів вбачаємо у збільшенні комунікаційній та цифрових послуги, спрямованих на боротьбу з домашнім насильством, такі як гарячі лінії, консультації та механізми звітності. Також одним з ефективних методів у боротьбі та протидії домашньому насильству є впровадження навчальних базових курсів та лекцій в цифровому форматі на онлайн платформах в превентивних заходах.

Такі базові курси передбачають надання комплексу знань соціального, психологічного, юридичного, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, спрямованих на поліпшення та зміцнення стану здоров'я постраждалих від домашнього насильства, а також обізнаності та інформаційної профілактики серед населення такого поняття як насильство, налагодження ефективної роботи взаємодії між органами влади, які безпосередньо беруть участь у даному процесі, проведення соціологічних, правових, психолого-педагогічних та інших досліджень щодо домашнього насильства, його причин та наслідків, збирання, аналіз та поширення відповідно до законодавства інформації про домашнє насильство. Як приклад, можемо навести вже реалізований та впроваджений громадським об'єднанням «Зупинити насильство» базовий комплексний курс з боротьби та протидії домашньому насильству «Безпечна грамотність» [3].

Важливо зауважити, що досвід проведення тренінгових та лекційних занять щодо профілактики та протидії домашньому насильству показав,

що тренінги та лекції як навчальна технологія, дозволяє поєднувати тактичну підготовку, психологічну підготовку та юридичну підготовку.

Порівняння та оцінка державної політики в міжнародній вибірці країн Європи, Латинської Америки, Близького Сходу та Африки ще за пандемії на початку 2020 року виявила, що уряди країн посилюють розвиток інфраструктури протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статті, включаючи розширення служб першої допомоги, притулків та програм соціального захисту.

Пріоритетними напрямками є:

1. Збільшення комунікаційних та цифрових послуг, спрямованих на протидію та боротьбу з домашнім насильством.

2. Підвищення кваліфікації співробітників, які залучені до сфери боротьби та протидії домашньому насильству.

3. Вдосконалення національної системи протидії домашньому насильству через структурування основних послуг та розширення мереж притулків.

Громадські жіночі організації та самі громади відіграють вирішальну роль у запобіганні попереднім кризам та реагуванні на них, потребують рішучої підтримки у своїй нинішній передовій ролі, включно з фінансуванням. Профілактичні заходи – комплексні тренінги, курси, лінії довіри, психосоціальна підтримка та онлайн-консультування повинні бути посилені, використовуючи такі технологічні рішення, як SMS, онлайн-інструменти та мережі, щоб розширити соціальну підтримку. Державні інститути повинні мобілізуватись, щоб гарантувати, що випадкам щодо домашнього насильства надається вищий пріоритет, а злочинці не залишаються безкарними.

Війна вже випробовує нас у спосіб, якого більшість із нас ніколи раніше не зазнавало, викликаючи емоційні та економічні потрясіння, які ми з усіх сил намагаємося подолати. Насильство, яке зараз стає темною плямою, є дзеркалом і викликом нашим цінностям, нашій стійкості та спільній людяності.

Враховуючи ступінь підвищення ризику розвитку домашнього насильства в період війни в країні, цифровим інноваціям та диджиталізації, вважаємо за необхідне розробити базові освітні матеріали та впровадити комплексні онлайн курси/лекції щодо профілактики та протидії домашньому насильству як для широкої маси людей, спеціалістів, так і для школярів загальноосвітніх закладів в рамках позашкільної освіти відповідно до норм чинного законодавства України та вимогам міжнародних організацій.

Література:

1. Таварес, Паула та Квентін Водон (2018), Глобальні та регіональні тенденції правового захисту жінок від домашнього насильства та сексуальних домагань, Світовий банк. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/140781519943384134-0050022018/original/EndingViolenceAgainstWomenandGirlsGBV0Laws2.pdf> (11 жовтня 2021 р.).
2. Левенець О.А., Альошкін С.В., Богдан В.В., Прокопенко Н.М. Тренінг з питань реагування на факти домашнього насильства для офіцерів мобільних груп поліції. *Робочий зошит тренера*. Київ, 2020. 144 с.
3. Базовий курс з боротьби та протидії домашньому насильству «Безречна грамотність». ГО «Зупинити насильство». *Facebook*. URL: <https://www.facebook.com/YouCanStopViolence>.

ЗАЛУЧЕННЯ ЗМІ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРОСВІТНИЦЬКИХ КАМПАНІЙ, СПРЯМОВАНИХ НА ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Золяк В. В.

*кандидат наук у сфері соціальних комунікацій, доцент,
декан факультету журналістики
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Лірник О.

*журналіст, творчий редактор проектів Видавничого дому «ОГО»
член Національної спілки журналістів України
м. Рівне, Україна*

Однією з груп заходів направлених на запобігання домашньому насильству є заходи запобігання домашньому насильству, пов'язанні із пропагуванням нетерпимості до явища домашнього насильства та заохочення всіх членів суспільства до активного сприяння запобіганню домашньому насильству.

Такий захід, зокрема передбачено у п. 5 ч. 1 ст. 19 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (залучення